

F. t. lukkelov.

almindelige lukketider, således som flere af de andre landes love giver mulighed for.

For at beholde lukkeloven stort set i dens gældende skikkelse anføres af butikshandelens organisationer særligt, at længere åbningstider vil forringe vilkårene for medarbejdere i butikker og for butiksindehavere og derved gøre det vanskeligt for butikshandelen at få tilgang af kvalificerede unge. Forskudt arbejdstid bevirker, at butiksfaget vil blive betragtet som mindre tillokkende. Det anføres, at der ikke er noget tillokkende i, f. eks. som erstatning for skifteholdsarbejde på en lørdag at få tilbudt frihed mandag formiddag, når familien er på arbejde. Det kniber allerede i dag med at få tilstrækkelig lærlingetilgang, og det er fra butikshandelens side anført, at butikshandelen i de kommende 10-15 år vil få brug for et næsten fordoblet antal veluddannede medarbejdere på lederplan. Det anføres, at heller ikke butikker med selvbetjening kan drives udelukkende med ufaglært arbejdskraft. Betjeningen vil også blive ringere, hvis en stadig større del af personalet er ufaglært. Lønoms-kostningerne vil i perioder med forskudt arbejdstid kunne stige med op til 100 pct., og da lønnen er langt den største omkostning i varedistributionen, kan sådanne stigninger efter butikshandelens opfattelse ikke undgå at påvirke prisniveauet i opadgående retning. Endelig henviser butikshandelen til, at en forbrugerundersøgelse i 1966 foretaget af Dansk Gallup Institut har givet udtryk for en overvældende tilslutning til den nuværende lukketidsordning, idet 92 pct. af forbrugerne efter undersøgelsen ikke har vanskeligheder eller besvær med at få foretaget indkøb.

Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark har tilsluttet sig de synspunkter, som er anført fra butikshandelens side, og henviser endvidere til en opinionsundersøgelse, som HK har ladet foretage i 1969, og hvori deltog 20.000 butiksmedhjælpere. HK vender sig imod en udvidet åbningstid, som der efter forbundets opfattelse ikke synes at være hverken behov for eller ønsker om, så længe de nuværende åbningstider ikke udnyttes fuldt ud.

IV. I en redegørelse, „Lukkeloven — dens konsekvenser for forbruger og erhvervsdrivende“ fra Institut for Markedsøkonomi, Handelshøjskolen i Århus, 1968, er problemerne omkring butikernes åbningstid vurderet på baggrund af foreliggende materiale.

a) I redegørelsen omtales nærmere, hvilken indflydelse en eventuel liberalisering af lukkelo-

ven må antages at få på varepriserne. Det anføres, at man ofte anlægger det ræsonnement, at de samlede distributionsomkostninger stiger, hvis butikkerne skal holdes længere åbne, idet lønoms-kostningerne ved den udvidede åbningstid er en ekstra omkostning ved siden af de omkostninger, man har haft ved den hidtil gældende åbningstid, og at detailhandelen må dække sig ind herfor gennem højere varepriser.

Det siges videre, at den grundlæggende betragtning i ræsonnementet er, at den totale vare-mængde, der omsættes gennem detailhandelen, ikke vil ændre sig, men at det imidlertid må antages, at ikke alle butikker under en liberaliseret lukkelov vil holde åbne i hele den tilladte åbningstid. Erfaringerne fra Sverige viser således, at kun et begrænset udsnit af butikker finder det fordelagtigt at holde åbent om aftenen hovedsagelig som følge af, at en stor del af forbrugerne ikke ønsker at anvende deres aften til indkøb.

De enkelte butikkers tilpasning til en liberaliseret lukkelov afhænger af, hvorledes forbrugerne vurderer en øget åbningstid, d. v. s. om de er villige til at betale for den øgede åbningstid. Hvis der bliver en tendens til stigning i priserne som følge af en lukkelovsændring, må det tages som et tegn på, at forbrugerne betragter øget åbningstid som en foranstaltning, man er villig til at betale for.

Forskellen i tilpasning fra butik til butik medfører, at de forbrugere, der efterspørger den øgede åbningstidsservice, vil handle i bestemte butikker og til det prisniveau, der findes i disse butikker, og de forbrugere, der ikke efterspørger en øget åbningstidsservice, vil have mulighed for at handle i butikker, der ikke har nogen lang åbningstid og til det prisniveau, der gælder i disse butikker. Der er ikke nogen grund til at antage, at eventuelt øgede aftenåbningsomkostninger vil overvælttes på kunder, der ikke ønsker denne service.

Det anføres, at de butikker, der har de største faste omkostninger, og hvor de variable omkostninger som løn m. v., der varierer med åbningstiden, udgør en forholdsvis mindre andel af de samlede butiksomkostninger, vil have forholdsvis lettest ved at udnytte en længere åbningstid, idet de vil opnå en bedre fordeling af deres forholdsvis høje faste omkostninger gennem en større omsætning og derved få bedre mulighed for at inddække eventuelle øgede arbejds lønninger.

Det siges videre i redegørelsen, at det må antages, at en udvidet åbningstid på længere sigt alt andet lige vil give et mindre investeringsbehov